

Θεομητορικά προσωνύμια των Παρακλητικών Κανόνων και η θεολογική τους ερμηνεία: Λ-Ω

/ [Πεμπτουσία](#)

ΛΟΧΕΥΤΡΙΑ:

Λοχεύτρια είναι η λεχώ, η γυναίκα μετά τον τοκετό, η μητέρα.

Η Παναγία επονομάζεται ως «Θεού λοχεύτρια», επειδή είναι αληθινά Θεοτόκος, Θεομήτωρ. Με το επώνυμιο αυτό τονίζεται ότι πραγματικά ο Θεός «σάρξ εγένετο» εκ της Αειπαρθένου Μαρίας, πέρα από κάθε φαντασία. Πρέπει να σημειωθεί ότι κατ'αναλογία προς την άσπορο σύλληψη του Κυρίου στην θεοδόχο μήτρα της Παρθένου και την άφθορη κύηση, εφ'όσον ετηρήθησαν «σώα τα σήμαντρα» της παρθενίας Της, και η λοχεία της Θεοτόκου υπήρξε αλόχευτος (οθ'Κανόνας της ΣΤ Οικ. Συνόδου).

ΘΕΟΝΥΜΦΟΣ - ΘΕΟΝΥΜΦΕΥΤΟΣ:

Η Θεοτόκος είναι νύμφη του Θεού αλλά και αυτή που νυμφεύθηκε τον Θεό. Ο Θεός αποκαλύπτεται στην Αγία Γραφή σαν Νυμφίος, που ζητά από την νύμφη (δηλ.τον λαό του) πιστότητα και αποκλειστικότητα.

Η Θεοτόκος ,σαν αιεπάρθενος, κατακύρωσε την πλήρη αφιέρωσή της στον Θεό και πραγματοποίησε στον ύψιστο βαθμό τον σκοπό της ορατής και άορατης δημιουργίας, που είναι η θέωση.

ΘΡΟΝΟΣ ΠΥΡΙΜΟΡΦΟΣ:

Η φωτιά χρησιμοποιείται πολύ συχνά στην Παλαιά Διαθήκη σαν έκφραση της αγιότητας του Θεού και της δόξας Του. Στο βιβλίο του Δανιήλ ο Προφήτης βλέπει τον Άναρχο Θεό («Παλαιός των Ημερών») να κλάθεται θρόνο και «ο θρόνος ωσει φλόξ πυρός». Αυτή το θαυμαστό όραμα έχει στον νούν του ο υμνογράφος, όταν αποκαλεί την Θεοτόκο «θρόνο πυρίμορφο», διότι πραγματικά υπήρξε ο έμψυχος και αληθινός θρόνος του Θεού, εφ' όσον μέσα Της σαρκώθηκε ο Υιός και Λόγος του Θεού, στον οποίο κατοικεί σωματικά όλο το πλήρωμα της Αγίας Τριάδος. (Κολ. β,9)

ΘΡΟΝΟΣ ΗΛΙΟΣΤΑΛΑΚΤΟΣ:

Πρόκειται για επωνύμιο της Θεοτόκου, στο οποίο δεν κυριαρχεί η φωτιά αλλά το φώς. Οι βιβλικές ρίζες του χαρακτηρισμού αυτού βρίσκονται στην θαυμαστή όραση του Προφήτη Ησαΐα, όπου είδε τον Θεό να κάθεται σε θρόνο «εκπάλγου δόξης», καθώς και στον ψαλμό πη στιχ.37, που αναφέρεται στην Βασιλεία του Δαβίδ η οποία διαιωνίζεται με τον Ιησού Χριστό. «Και ο θρόνος αυτού ως ο ήλιος». Η Θεοτόκος είναι θρόνος ηλιοστάλακτος του Θεού, γιατί αναπαύεται πλήρως πάνω Της η Θεότητα. Έτσι το πλήθος των θείων χαρισμάτων της σαν ηλιακές ακτίνες λαμπρύνουν υπερκοσμίως την πάνσεπτη μορφή Της και μέσω Αυτής διαχέονται στην ορατή και στην άορατη κτίση.

Καθέδρα σημαίνει θρόνος. Η Παναγία είναι η καθέδρα πάνω στην οποία «κάθησε η Θεότητα», με την Ενσάρκωση του Χριστού και επιτέλεσε το έργο της σωτηρίας του ανθρώπου. «Όπου δε κάθηται ο βασιλεύς ,εκεί ο θρόνος ίσταται» (Άγ.Γρηγόριος Παλαμάς, Ομιλία ΝΓ 24, ΕΠΕ)

ΛΑΜΠΑΣ:

Η λαμπάδα σαν σύμβολο είναι συνώνυμη με την έννοια του φωτός. Οι βιβλικές ρίζες του επωνυμίου πρέπει να αναζητηθούν στα προφητικά λόγια του Ησαΐα. «Για την Σιών πλέον δεν θα σιωπήσω και για την Ιερουσαλήμ δεν θα κρατηθώ, έως ότου η δικαιοσύνη μου λάμψει σαν φώς και η σωτηρία που θα της παράσχω θα ανάψει και θα φωτίσει σαν λαμπάδα.» (ξβ 1).»

Ο χαρακτηρισμός αυτός αποδιδόμενος στην Υπεραγία Θεοτόκο ερμηνεύεται ως εξής.

-Η Θεοτόκος υπήρξε λαμπάδα πάνω στην οποία με την σάρκωση του Υιού και Λόγου του Θεού άναψε το άυλο και ανέσπερο φώς της θεότητας, «το φωτίζουν και αγιάζουν πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον»

-Η Θεοτόκος με την παναγία ζωή Της, σαν το πλέον εξαιρετο «τέκνο φωτός» σ'ολόκληρη την λογική δημιουργία αποτελεί το απόλυτο το απόλυτο παράδειγμα της κατά Θεόν ζωής. Είναι το φως που δείχνει το δρόμο της σωτηρίας στον άνθρωπο, για να τον αναδείξει κάτοικο της Νέας Ιερουσαλήμ, της Βασιλείας του Θεού.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΘΕΡΜΗ:

Πρέσβυς είναι αυτός που αποστέλλεται για να διαμεσολαβήσει μεταξύ δύο πλευρών και να εξασφαλίσει τα άριστα.Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης γράφει πως η Θεοτόκος «έλαβε την σοφία από τον Υιόν, ως Μητηρ αυτού, δια να ηξεύρη να φιλιώνη τον ουρανόν με την γήν και τον Θεόν με τον άνθρωπο».Η έννοια της πρεσβείας είναι συνώνυμη με αυτή της μεσιτείας ,με την παρατήρηση ότι η δεύτερη είναι θεολογικά ισχυρότερη.

Στο κάθισμα εξάιρεται το μεσιτικό έργο της Δέσποινας του κόσμου και ιδιαίτερα η βοηθητική παρέμβασή της στη ζωή των πιστών τέκνων της ,που μαστίζουν η θλίψη και η κακοπάθεια της ζωής.

Η Θεοτόκος τιμάται σαν θερμή προσευχή προς τον Υιό της για την σωτηρία των μελών της Αγίας Εκκλησίας του. Είναι τείχος προστατευτικό των πνευματικών τέκνων της, που δεν μπορούν να διαλύσουν οι επιθέσεις των δαιμονικών δυνάμεων και των εχθρών της πίστεως. Είναι πηγή, από την οποία αναβλύζει αγάπη και έλεος για τους πιστούς. Είναι το καταφύγιο του κόσμου, όπου προστρέχουν οι πιστοί, για να βρουν αναψυχή και σωτηρία στον δύσκλο αγώνα κατά της αμαρτίας. Είναι τέλος η ταχέως προστατεύουσα, η γοργοεπήκοος, που ακούει γρήγορα τις προσευχές που της απευθύνονται και άμεσα σπεύδει να προστατέψει τους πιστούς από κάθε κίνδυνο που τους περιβάλλει και απειλεί να τους καταστρέψει.

ΠΑΝΑΓΝΟΣ:

Σύνθετη λέξη από τα επίθετα πάν + αγνός. Χαρακτηρίζεται έτσι με ιδιαίτερη έμφαση η απόλυτη καθαρότητα της Θεοτόκου και η ολοκληρωτική αφιέρωσή της στον Θεό.

ΤΙΜΙΩΤΕΡΑ ΤΩΝ ΧΕΡΟΥΒΕΙΜ:

Η λέξη Χερουβείμ ερμηνεύεται σαν «ο ευλογών, ο μεσάζων, ο προσευχόμενος». Τα

Χερουβείμ, είναι ένα από τα εννέα αγγελικά τάγματα. Μνημονεύονται στην Αγία Γραφή σαν παραστάτες Θεού και διάκονοι του θελήματός Του. Ο Θεός μνημονεύεται ως «ο καθήμενος επί των Χερουβείμ». Την ασύλληπτη αυτή αξία και τιμή των Χερουβείμ ,μόνη η Θεοτόκος έχει ξεπεράσει, εφόσον ο Θεός δανείστηκε σάρκα από τα αγνά αίματά της για να σκηνώσε σωματικά «πάν πλήρωμα της θεότητας».

ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΥΡΑΝΩΝ:

Με την λέξη ουρανοί στους ύμνους των Παρακλητικών Κανόνων χαρακτηρίζεται η ορατή και η αόρατη κτίση. Η Θεοτόκος, επειδή βρίσκεται στο σύνορο της κτιστής και της ακτίστου φύσεως, είναι υψηλότερα των ουρανών, δηλ. ανθρώπων και αγγέλων και ευθύς μετά τον Θεό.

ΦΥΣΙΖΩΟΣ:

Πρόκειται για σύνθετη λέξη: φύω+ζωή. Φυσίζωος είναι αυτός που παράγει και δωρίζει τη ζωή.